

ĮMONIŲ IR ĮSTAIGŲ PAVADINIMŲ RAŠYMAS

Įmonių ir įstaigų rūšis gali apibūdinti bendresnės reikšmės gimininiai žodžiai (bendrovė, centras, inspekcija, institutas ir kt.) arba veiklos sritį konkrečiau nusakantys gimininiai žodžiai (bankas, biblioteka, kavinė, leidykla, muziejus, ligoninė, teatras ir kt.).

Konkrečią įmonę ar įstaigą iš kitų tuo pačiu bendriniu žodžiu vadinamų objektų išskiria jų individualieji vardai – tikriniai pavadinimai. Pagal tai, koku būdu nurodomos objektų skiriamosios ypatybės, tikriniai pavadinimai gali būti **tiesioginės reikšmės, simboliniai ir mišrieji**.

Registruojant tikrinį įmonės pavadinimą Juridinių asmenų registre kartu fiksuojama ir teisinės formos nuoroda, jos pavadinimas rašomas mažąja raide (ne sakinio pradžioje), pvz.: *akcinė bendrovė Lietuvos paštas; viešoji įstaiga Prienų ligoninė; mažoji bendrija Prienų sveikatos namai; uždaroji akcinė bendrovė „Redokas“; viešoji įstaiga „Krašto vitrina“*.

Vietoj teisinės formos pavadinimo gali būti vartojama santrumpa: akcinė bendrovė – AB, uždaroji akcinė bendrovė – UAB, valstybės įmonė – VĮ, viešoji įstaiga – VŠĮ, mažoji bendrija – MB.

Teisinės formos pavadinimas (ar jo raidinė santrumpa) paprastai rašomas prieš tikrinį pavadinimą: *VŠĮ Prienų ligoninė, uždaroji akcinė bendrovė „Sigda“, AB Šiaulių bankas*, bet galima rašyti ir po pavadinimo, tada išskiriama kableliais kaip priedėlis: *„Sigda“, uždaroji akcinė bendrovė; Prienų ligoninė, VŠĮ; Šiaulių bankas, AB*.

TIESIOGINĖS REIKŠMĖS PAVADINIMAI

Tiesioginės reikšmės pavadinimus sudaro žodžių junginys – tiesiogine reikšme vartojami gimininiai žodžiai ir kiti žodžiai, nusakantys objekto skiriamąsias ypatybes.

Iš didžiosios raidės rašomas tiesioginės reikšmės pavadinimo pirmasis žodis ir kiti tikriniai sudaromieji žodžiai, mažosiomis rašomi bendriniai sudaromieji žodžiai:

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija; Registrų centras; Turto bankas; Prienų ligoninė; Veiverių pirminės sveikatos priežiūros centras; Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka; Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras; Prienų sveikatos namai

Sutrumpintų oficialių pavadinimų pirmasis žodis rašomas iš didžiosios raidės, kiti sudaromieji žodžiai rašomi kaip nesutrumpintame pavadinime:

Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras – Nacionalinis operos ir baleto teatras – Operos ir baleto teatras

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija – Kultūros ministerija

Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras – Visuomenės sveikatos biuras

Oficialiojo stiliaus tekstuose pavadinimai, sutrumpinti iki vieno žodžio, rašomi iš didžiosios raidės:

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija – Ministerija

Lietuvių kalbos institutas – Institutas

Prienų rajono savivaldybė – Savivaldybė

Prienų švietimo pagalbos tarnyba – Tarnyba

Tiesioginės reikšmės pavadinimai (tiek vartojami su teisinės formos nuoroda, tiek be jos) linksniuojami:

Reikia pateikti valstybės įmonės Registrų centro išduotą pažymą. Raštas išsiųstas VĮ Registrų centrui. Jis dirba Registrų centre.

Dėl sąskaitų kreipkitės į UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centrą.

Minėtos paslaugos teikiamos viešojoje įstaigoje Prienų ligoninėje. Pasirašyta sutartis su VŠĮ Prienų ligonine. Prienų ligoninės darbo laikas nurodytas svetainėje.

*Mano kaimynas dirba uždarojoje akcinėje bendrovėje Strielčių lentpjūvėje.
Nurodytus dokumentus turite pateikti VĮ Turto bankui.*

SIMBOLINIAI PAVADINIMAI

Simbolinius pavadinimus sudaro kabutėse rašomi perkeltine reikšme pavartoti žodžiai. Su simboliniais pavadinimais vartojami veiklos sritį ar pobūdį reiškiantys gimininiai žodžiai (leidykla, viešbutis, prekybos centras ir kt.) arba teisinės formos nuorodos (akcinė bendrovė, biudžetinė įmonė, uždaroji akcinė bendrovė, valstybės įmonė, viešoji įstaiga ir kt.).

Simboliniai pavadinimai rašomi kabutėse, pirmasis žodis pradedamas didžiąja raide, prieš simbolinį pavadinimą iš mažosios raidės ne sakinio pradžioje rašomi gimininiai žodžiai arba teisinės formos nuorodos:

kavinė „Vėlyvė“, restoranas „Sodas“, veterinarijos klinika „Jurgaveta“, prekybos centras „Iki“, lopšelis-darželis „Saulutė“, odontologijos centras „Tikodenta“, grožio studija „Sruogelė“ valstybės įmonė „Regitra“, viešoji įstaiga „Gilės sodas“, uždaroji akcinė bendrovė „Rūdupis“, mažoji bendrija „Pagauk saulę“

Simboliniai pavadinimai, prieš kuriuos vartojami gimininiai žodžiai, paprastai nelinksniuojami. Linksniuojami tik gimininiai žodžiai:

Prekybos centrui „Senukai“ reikalingi darbuotojai. Kavinėje „Vėlyvė“ galima skaniai papietauti.

Jei gimininiai žodžiai eina po lietuviško simbolinio pavadinimo, simbolinis pavadinimas rašomas kilmininko linksniu:

„Senukų“ prekybos centrui reikalingi darbuotojai. Dažnai pietauju „Vėlyvės“ kavinėje.

Lietuviški simboliniai pavadinimai, vartojami be gimininių žodžių, yra linksniuojami:

„Senukams“ reikalingi darbuotojai. Pietavau „Vėlyvėje“.

Nelietuviškus simbolinius pavadinimus, einančius be gimininių žodžių, rekomenduojama linksniuoti, jei juos galima priderinti prie kurios nors lietuvių kalbos linksniuotės:

Naudojuosi „Maximos“ nuolaidų kortele (parduotuvė „Maxima“)

Lankau „Impulsą“ (sporto klubas „Impuls“)

MIŠRIEJI PAVADINIMAI

Mišrios sandaros pavadinimai yra sudėtiniai, juos sudaro ir tiesioginės reikšmės, ir simbolinis pavadinimai, abu šie pavadinimai gali eiti kaip savarankiški tikriniai įvardijimai.

Į mišrųjų pavadinimą įeinantys ir tiesioginės reikšmės, ir simbolinis pavadinimai rašomi pagal savo rūšiai būdingas taisykles:

VšĮ Triatlono ir plaukimo klubas „Ruoniai“

VšĮ Birštono ir Prienų krašto kūrėjų klubas „Gabija“